

KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS BA – ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK 2025.

Általános és szakirányos tételek

1. **Ismertesse a kultúra fogalmát**, említse az **egyéni és a közösségi kultúra** sajátosságait Cicero és Herder nézetei alapján, valamint a **kultúra és a környezet összefüggéseit** az ökológiai antropológia nézőpontjából.
2. **Foglalja össze az európai kultúra értékrendjét jellemző főbb tényezőket!** Térjen ki az antik és a keresztény alapokra, a felvilágosodás és a modernitás eszméire; az Európai Unió értékeit a 2017. évi *Római Nyilatkozat* alapján mutassa be!
3. **Vázolja fel röviden a mikroszociális stratégiák alakulását (a család, a nők és a nevelés helyzetét) az emberi kultúra történetében!** (Hozzon példákat! Pl. a család és a gyermek az ókori társadalmakban, a kereszténység hatásai a középkorban, a felvilágosodás új szemlélete, modernizáció és emancipációs törekvések, a nők és a gyermekek társadalmi szerepének változásai a modern társadalmakban.) **Emelje ki, és mutassa be a 19-20. század legfőbb reformpedagógiai törekvéseit, s illusztrálja példákkal!** (Pl. Célestin Freinet, Maria Montessori, Rudolf Steiner, John Dewey, Domokosné Löllbach Emma, Müller Márta, Dolch Erzsébet) Fogalmazza meg, napjainkban milyen üzenetei lehetnek ezeknek a törekvéseknek!
4. **Család és ifjúság a 21. században.** Egyfelől mutassa be a családot, mint intézményt úgy, hogy: vázolja a családtípusokat érintő pluralizálódást; érinti a család alapvető funkcióit és az abban, illetve a női és férfi szerepekben bekövetkezett változásokat; kiemeli a család szocializációban játszott szerepét és példákkal illusztrálja azt. Másrészt pedig mutassa be az ifjúságot, mint életszakaszt, jellemezze azt és térjen ki a posztadoleszcencia jelenségére, okaira és hatásaira. Ismertesse a „quarterlife crisis” hátterét és a választásos életrajz lényegét! Milyen ifjúsági korosztályhoz kapcsolódó kihívásokkal találkozhat egy közösség-szervező szakember? Miért fontos ismerni e korosztály jellemzőit, hátterét és melyik a legátfogóbb adatfelvétel, mely erre a korcsoportra irányul?
5. **A mai magyar társadalom.** A mai magyar társadalom demográfiai jellemzése (korfa, jelenlegi és várható tendenciák) után utaljon a társadalom etnikai és nemzetiségi összetételére, a fontosabb településekkel kapcsolatos problémákra és a migrációs jelenségre! A társadalom szerkezetének vázolója során térjen ki a depriváció fogalmára és ezen belül utaljon arra, hogy kiket és miért tekinthetünk kulturális, művelődési lehetőségek tekintetében depriváltaknak. Fogalmazza meg, miért fontos, hogy a közösség-szervező és/vagy humánfejlesztő szakemberek tisztában legyenek az alapvető társadalmi jelenségekkel, tendenciákkal és fejtse ki, hogy lehet-e (és ha igen, milyen) szerepük a társadalmi és egyéni jelenségek/problémák (pl. aktív idősödés, depriváció, migráció) kezelésében!
6. **Definiálja és értelmezze a kultúra, a kommunikáció és a művelődés fogalmát**, mutassa be összefüggéseit a kulturális átadás kontextusában! Definiálja a kultúra univerzális jelenségeit, a művelődéstörténet egy-egy korszakából kiemelt példákkal mutassa be őket, érzékeltetve az emberi kultúra egyetemességét és a kulturális átadás hatását! Mutassa be röviden, hogy napjaink kultúráközvetítő munkájában hogyan építhetünk a kultúra univerzális jelenségeire! (Pl. épített környezet, gasztronómia, ünnep stb.)
7. **Definiálja és értelmezze a kultúraváltás fogalmát!** Röviden ismertesse a magyarországi művelődés történetének kultúraváltásait, s mutassa be, hogy a kultúráközvetítésben és az

iskoláztatásban ezek milyen következményekkel jártak! Röviden ismertesse a 20. század végi infokommunikációs-digitális kultúraváltást is, bemutatva, hogy ez milyen kihívásokkal szembesíti a kultúráközvetítést, benne az oktatást és a kultúráközvetítő intézményeket!

8. **Ismertesse a kommunikáció alapelemeit, speciális eseteit** a szóbeli-, írásbeli-, technikai-, a csoportközi és az üzleti kommunikáció, valamint a nonverbális kommunikáció használata és értelmezése területén. Ismertesse a tömegkommunikáció normáit, valamint a tömegmédia történetének egy-egy korszakából kiemelt példákkal mutassa be a közvélemény és a nyilvánosság társadalmi hatásait és szerepét egészen korunk információs társadalmának kialakulásáig.
9. **Értelmezze a tanulás hétköznapi és tudományos fogalmát!** Ismertesse az önszabályozó tanuló és tanulás jellemzőit! Hozza összefüggésbe a tanulási stílusokat az intelligenciákkal, értelmezze ellentétpárok segítségével a tanulási stratégiákat! A figyelem és az emlékezet szerepe a tanulásban (koncentráció, a figyelem megtartása és váltása, a figyelem fejlődése; a munkamemória és a gondolkodás, hosszú távú emlékezet, a konstruktív emlékezet). Komplex tanulási stratégiák: SQ4R, PQRSST.
10. **Definiálja és értelmezze a közművelődés fogalmát**, mibenlétét, és mutassa be a közösségi művelődést szolgáló intézmények rendszerét a mai Magyarországon! Térjen ki részletesebben a kulturális szaktörvény hatálya alá tartozó közgyűjteményekre és művelődési otthon-típusú intézményekre (ismertesse típusaikat, feladataikat – illetve az alapszolgáltatásokat – és szerepeiket, melyeket betöltenek vagy betölthetnének a közösségi művelődésben és a felnőttkori tanulásban)!
11. **Mutassa be az embernevelés tudományának fogalomrendszerét és tudományrendszertani helyét!** (Értelmezze antropagógia, pedagógia, andragógia, gerontagógia, egész életen át tartó tanulás fogalmát!) Definiálja a felnőttkori tanulás, felnőttnevelés, felnőttoktatás, felnőttképzés fogalmát, helyezze ezeket kontextusba! Tárja fel az andragógia tartalmi jellegzetességeit, hasonlítsa össze a pedagógiai és az andragógiai modellt! Ismertesse a felnőttkori tanulás célját, funkcióját, területeit, intézményeit! Példákkal illusztrálva foglalja össze a tanulás színtereit: a formális, a nem-formális és az informális környezetben zajló tanulást!
12. **Mutassa be az intézményesült felnőttoktatás/felnőttképzés kialakulását, rövid történetét és jelenlegi helyzetét Magyarországon!** Jellemezze a felnőttoktatási/felnőttképzési rendszert 1989-től napjainkig, mutassa be, milyen intézményei, lehetőségei vannak, és hogyan működik a szabályozása! Ismertesse az iskolarendszerű felnőttoktatás és az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés jellemzőit! Magyarázza el, miért tapasztalhatjuk a felnőttkori tanulás felértékelődését, s hogy mi az egyéni, a társadalmi és a gazdasági jelentősége, haszna! Értékelje a felnőttkori tanulás eredményességét befolyásoló tényezőket is, és mutasson példákat arra, hogy végzett szakemberként hogyan támogathatja a felnőttkori tanulást!
13. **Mutassa be az alapvető menedzsment funkciókat és egymásra épülésüket!** Térjen ki az oktatási/kulturális szervezetek szervezeti sajátosságaira és menedzsment-kihívásaira is!
14. **Mutassa be a nonprofit szféra működésének elméleti alapjait** (harmadik szektor elmélet), valamint magyarországi keretfeltételeit!
15. **Értelmezze a korszerű infokommunikációs eszközök és a közösségi alapú média felhasználhatóságát a közösségépítés és a közösségi tanulás szolgálatában!** Definiálja a digitális tudatosság és a digitális identitás fogalmát, vizsgálati módszereit. Ismertesse a

különböző közösségi tartalommegosztó felületek leghatékonyabb felhasználási módjait, a közösségi médiában rejlő veszélyeket, az online szintéren jelentkező konfliktusok és az online zaklatás kezelési módjait, adatvédelmi és szerzői jogi vonatkozásait!

16. **Mutassa be példákkal illusztrálva a kommunikáció nyilvános tereinek kontextusában alkalmazott eszközöket!** Térjen ki a klasszikus és modern retorika közti különbségekre, a meggyőzés eszközeire és érvelési hibákra. Mutassa be az asszertív kommunikáció alapelveit és típusait.

Humánfejlesztő szakirány záróvizsga tételei

1. Mutassa be az Európai Unió jogforrási rendszerét, határozza meg az elsődleges és másodlagos jogforrásokat! Ismertesse a jogszabályok hierarchiáját Magyarországon, helyezze el benne a felnőttképzés jogforrási rendszerét, és ismertesse az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli felnőttnevelés jogi alapjait!
2. Határozza meg a felnőttképzési jogszabályozás alapján annak személyi és tárgyi hatályát! Részletezze, mi alapján határozható meg a törvény hatálya alá tartozó képzések köre, példákkal illusztrálja magyarázatát!
3. Foglalja össze egy engedélyezett képzési tevékenység folyamatát! A felnőttképzési jogszabályozás alapján részletesen fejtse ki az engedély igénylésének módját, a képzés során és azt követően szükséges adminisztrációs teendőket!
4. Tervezzen meg és mutasson be egy felnőttkori tanulással összefüggésben elvégezhető (fiktív) empirikus kutatást! A kutatás témája kapcsolódjon a felnőttkori tanulás valamely formájához és/vagy ezt szolgáló intézményekhez, szervezetekhez. Ezen kívül legyen életszerű, reális, és tartalmazza a célt, az előzetes tájékoztató forrásokra történő utalást, a fontosabb kutatási kérdéseket és/vagy hipotéziseket, a választott módszert/módszereket és azok alkalmasságának indoklását, az alapsokaság körülhatárolását, a mintavétel formáját és a kutatás tervezett menetét, valamint a kapott eredmények publikálásának lehetőségeit és feltételezett hasznosíthatóságát (milyen területen, kik, milyen célra hasznosíthatnák).
5. Mutassa be, milyen lépéseken keresztül és milyen projektmenedzsment eszközök felhasználásával tervezne meg egy humánfejlesztési projektet (pl. dolgozók továbbképzése, tréning, ismeretterjesztő szakmai program stb.) A feladat nem a projektterv elkészítése, hanem a projekttervezés lépéseinek, módszereinek bemutatása.
6. Mutassa be a Pr szerepét a közösség-szervezésben! Melyek a marketing és a Pr különbségei. Hogyan fogalmazná meg a sajtótájékoztató-szervezés legfontosabb szabályait? Hogyan kell interjút adni egy szervezet képviselőjében? Mit jelent a sztorigenerálás fogalma?
7. Határozza meg a tanácsadás fogalmát és ismertesse Carl Rogers személyiségcentrikus elméletét a tanácsadói beszélgetésről, a célzott beszélgetés ideális modelljéről! Foglalja össze, hogy a tanácsadói munka milyen képességek meglétét, és milyen etikai normák betartását kívánja meg. Térjen ki a tanácsadói munka kompetenciaprofiljára és a beszéljen a tanácsadás lehetséges kompetenciahatáraitól is! Ismertesse, hogy milyen tanácsadási stratégiákat és modelleket ismer! Mutassa be a tanácsadás különböző típusait és lehetséges módszereit, valamint térjen ki egy tanácsadási folyamatban alkalmazható különböző kommunikációs eszközökre is!

8. Mutassa be a vállalati képzések leggyakoribb fajtáit, az emberi erőforrás fejlesztés *on the job* és *off the job* módszereit! Térjen ki a munkahelyi tanulás támogatásának különböző lehetőségeire és gyakorlatára, valamint munka melletti tanulás munkajogi aspektusaira is! Ismertesse a Munka törvénykönyve (2012. évi I. törvény) tanulmányi szerződésre vonatkozó előírásait!
9. Ismertesse a kompetencia fogalmát, kategóriáit és mutassa be, hogyan jelenik meg a kompetencia az egyes emberi erőforrás menedzsment tevékenységekben. Fejtse ki, hogy egy humánfejlesztő szakembernek milyen kompetenciákra van szüksége.
10. Ismertesse a felnőttkori tanulás jellemzőit! Többféle szempont alapján határozza meg a felnőtté fogalmát. Mutassa be a felnőttek tanulási motívumait Csoma Gyula alapján! Sorolja fel a felnőttek tanulási motivációját befolyásoló tényezőket, majd ismertesse a felnőtt tanulóknak lehetséges elvárásait az oktatóval szemben! Értelmezze a módszerek kiválasztását befolyásoló tényezőket! Mutassa be a felnőttek oktatásának módszereit (előadó-központú módszerek, résztvevő-központú módszerek, szituációs módszerek). Elemezze az alkalmazott módszereket a módszerválasztási szempontok alapján.

Ifjúsági közösség-szervezés szakirány záróvizsga tételei

1. Az ifjúságszociológia szempontjai szerint mutassa be az ifjúság, mint demográfiai csoport helyzetét, jellemzőit napjainkban! Elemezze a globalizáció hatásait és az ifjúsági korszakváltás jelenségét! Mutassa be a jellegzetes ifjúsági csoportokat, az ifjúság életstílusának, életmódjának jellemzőit és az ifjúsági szubkultúrákat! (Formális és informális csoportok. A virtuális ifjúsági közösségek.
2. Mutassa be az ifjúság jellemzőit az információs társadalomban! Értelmezze a tömegmédia és tömegkommunikáció fogalmát, elemezze társadalmi hatásait, kiemelve az ifjúságra gyakorolt hatásokat! Mutassa be, hogy az ifjúsági közösség-szervezésben milyen lehetőségeket nyújtanak az online platformok!
3. Foglalja össze az ifjúsági szolgáltató tevékenységeket! Mutassa be az ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatásokat, saját tapasztalatai alapján példákkal illusztrálja ezeket! Mutassa be az ifjúsági közösségi tereket, ezek jellemzőit, és szerepét az ifjúsági közösség-szervezésben! Részletezze egy olyan konkrét közösségi tér tevékenységét, amelyet személyesen ismer (saját tapasztalat, gyakorlat, látogatás).
4. Ismertesse a személyes ifjúságsegítés módszereit! Mutassa be az önismeret, segítő kapcsolat, tanácsadás, konfliktuskezelés, kommunikáció, prevenció szerepét az ifjúsági munkában! Tekintse át a személyiségfejlesztő módszerek alkalmazásának lehetőségeit a formális és a nemformális intézményekben!
5. Mutassa be az ifjúsági közösségépítés eljárásait és formáit! Értelmezze az animálás, a facilitálás, a coaching és mentorálás fogalmát! Kapcsolja ezeket konkrét ifjúsági szituációkhoz, példákhoz!
6. Mutassa be az ifjúsági mozgalom történetét és az ifjúsági szektor jelenlegi helyzetét, jelentőségét! (Az ifjúsági érdekképviselet szintjei, az érdekegyeztetés, érdekvédelem lehetőségei: egyéni kezdeményezés, diák, illetve hallgatói önkormányzatok, HÖÖK, nemzetközi hallgatói szervezetek.)

7. Ismertesse a lokális, a települési szintű ifjúsági munka módszereit! Mutassa be a humánerőforrás bevonás eszközeit, a kortárs fiatalok részvételi hajlandóságának, a „felnőtt” társadalom érdekeltté tételének és mozgósításának módszereit. Mutassa be az anyagi és tárgyi erőforrásokat is, amelyek a különböző szervezeti fejlettségi fokon álló ifjúsági szervezetek számára – településtípustól függően – rendelkezésre állhatnak.
8. Ismertesse a nemzetközi ifjúsági munka módszereit, az Európai Önkéntes Szolgálatot, az európai országok ifjúsági szektorának főbb jellemzőit, az önkéntesség fogalmát és jelentőségét az ifjúsági munkában! Mutassa be, miként lehetséges a hazai ifjúsági munkások bekapcsolódása a nemzetközi szervezetek munkájába, valamint a határon túli magyar ifjúsági szervezetekkel folytatott határon átnyúló együttműködési lehetőségeket.
9. Mutassa be az ifjúsági szervezetek vezetéséhez, ifjúsági projektek menedzseléséhez szükséges lehetőségeket, melyekkel a korosztályi szervezetek emberi és anyagi erőforrásai bővíthetőek. Foglalja össze a pályázatírás technikájának elméleti és gyakorlati alapjait az ideális pályázat kiválasztásának szempontjait, a pályázati anyag és a költségvetés összeállítása során felhasználandó ismereteit!
10. Értelmezze az ifjúsági politika és az ifjúságstratégia fogalmát! Mutassa be a különböző ifjúságpolitikai modelleket az Európai Unióban, majd tekintse át a hazai ifjúságstratégiákat!

Kulturális Közösségszervező szakirány záróvizsga tételek

1. Ismertesse a felnőttkori tanulás jellemzőit! Többféle szempont alapján határozza meg a felnőtté válás fogalmát! Mutassa be a felnőttek tanulási motívumait Csoma Gyula alapján! Sorolja fel a felnőttek tanulási motivációját befolyásoló tényezőket, majd ismertesse a felnőtt tanulók lehetséges elvárásait az oktatóval szemben! Értelmezze a módszerek kiválasztását befolyásoló tényezőket! Mutassa be a felnőttek oktatásának módszereit (előadó-központú módszerek, résztvevő-központú módszerek, szituációs módszerek)!
2. Határozza meg a felnőttképzési jogszabályozás alapján annak személyi és tárgyi hatályát! Részletezze, mi alapján határozható meg a törvény hatálya alá tartozó képzések köre, például illusztrálja magyarázatát! Mutasson be példákat a kultúráközvetítő intézmények, szervezetek felnőttképzési tevékenységére és lehetőségeire!
3. Tervezzon meg és mutasson be egy (fiktív) empirikus kutatást kulturális területen! A kutatás témája kapcsolódjon a kultúrafogyasztáshoz és/vagy a kulturális szolgáltatásokhoz/intézményekhez. Ezen kívül legyen életszerű, reális, és tartalmazza a célt, az előzetes tájékoztató forrásokra történő utalást, a fontosabb kutatási kérdéseket és/vagy hipotéziseket, a választott módszert/módszereket és azok alkalmasságának indoklását, az alapsokaság körülhatárolását, a mintavétel formáját és a kutatás tervezett menetét, a kapott eredmények publikálásának lehetőségeit és feltételezett hasznosíthatóságát (milyen területen, kik, milyen célra hasznosíthatnák).
4. Mutassa be a PR szerepét a közösségszervezésben! Melyek a marketing és a PR különbségei. Hogyan fogalmazná meg a sajtótájékoztató-szervezés legfontosabb szabályait? Hogyan kell interjút adni egy szervezet képviselőjének? Mit jelent a sztorigenerálás fogalma?

5. Ismertesse – Vercseg Ilona megközelítései alapján – a modern közösségiség és a civil társadalom fogalmát, kitérve arra, hogy milyen közösségdefiníciókat ismer, valamint, hogy mi a “közösség” és a „társadalom” kapcsolata?
6. Értelmezze az épített és a szellemi kulturális örökség fogalmát, néhány kiemelkedő magyarországi példával illusztrálja a mondanivalóját! Mutassa be a lokális kulturális értékek és a helyi közösségek kapcsolatát, a kultúraközvetítő szakember ehhez kapcsolódó feladatait egy településen! Készítse el lakóhelyének vonzerő leltárát, (mutassa be értéktárát, ha van) és tervezzon meg egy ezekre ráépülő élménysétát. Mutassa be az útvonal állomásait!
7. Értelmezze a tömegtársadalom és a tömegkultúra fogalmát és összefüggéseit!
8. Ismertesse, hogy egy kiállítás szervezése során mi lehet a jelentősége a művészettörténeti ismereteknek, majd egy megnyitó szöveg megírásának szempontjaira és tervezetére is térjen ki! A közönség kiállításra való bevonásához készítsen médiatervet (hagyományos és az online médiumok nyújtotta lehetőségek alkalmazása, vizuális kommunikációs elemek megtervezése).
9. Állítson össze egy pályázati projektötletet a kulturális közösség-szervező szakirányához illeszkedő szabadon választott célcsoport számára! Az ötlet tervben ismertesse a célcsoport jellemzőit, szükségleteit, a projekt indokoltságát (problémafa, SWOT elemzés), a szükségletek kielégítésére irányuló programtervet, az elvárt eredményeket és a költségtervet! Mutassa be a projekt tervezésének lépéseit, az egyes lépések tartalmát (azaz a projektterv elemeit) és a lépések egymásra épülését!
10. Mutassa be, és elemezze a szakmai gyakorlaton készült portfólióját! Ismertesse, hogy milyen típusú kultúraközvetítő intézményekben/szervezetekben végezte a gyakorlatot, röviden mutassa be az intézményeket, működésüket, s azt, hogy ott milyen feladatokat kapott, milyen programok szervezésébe, lebonyolításába kapcsolódott be! Részletesen elemezze, hogy milyen szakmai kompetenciákkal gazdagodott a gyakorlat során, és mutasson rá a hibákra is! Értékelje röviden a fogadó intézményt is!